

Naučni institut za prehrambene tehnologije Univerziteta u Novom Sadu – FINS, ove godine obeležava deset godina postojanja kao nezavisne institucije. Međutim, Institut ima veoma dugu tradiciju koja prikuplja iskustva još iz 60-tih godina prošlog veka, kada je delovao u sastavu tzv. zavoda (Zavoda za tehnologiju žita i brašna, Zavoda za tehnologiju šećera, Zavoda za tehnologiju mesa, Zavoda za tehnologiju voća i povrća i Zavoda za tehnologiju hrane za životinje), koji su poslovali u okviru Jugoslovenskog instituta za prehrambenu industriju i Tehnološkog fakulteta u Novom Sadu. Danas je FINS jedna od vodećih naučno istraživačkih institucija na polju hrane, prehrambene tehnologije i hrane za životinje u Srbiji i jugoistočnoj Evropi.

Dr Olivera Đuragić, direktorka Instituta, kaže da je Institut uvek bio mesto susretanja nauke i privrede, što je i osnovna strategija ove naučno-istraživačke institucije, koja svoja istraživanja vezuje za praksu, jer rezultati koji se postižu u nauci jedino primenom u praksi imaju smisla. Ona takođe naglašava važnost kontinuiteta, da svi mladi ljudi koji su u rad Instituta uključeni u prethodnom projektu ciklusu, na osnovu kojih se Institut finansira, teže nastavku saradnje sa privredom.

- Institut ima dosta poslova koje može da radi i komercijalizuje, čak i za neke inostrane kompanije, što se u poslednjih godinu-dve intenziviralo. S obzirom da posedujemo dobru opremu koju smo nabavili u toku prethodnog perioda, osim kvaliteta i vrste istraživanja koja sprovodimo, možemo i praktično u pilot postrojenjima na Institutu proverimo šta smo uradili i do kojih smo rezultata došli, što je prednost u odnosu na ostale Institute u Srbiji - objasnila je direktorka.

Okolnosti su takve da srpska privreda i poljopriveda, segmenti u kojima bi Institut mogao da da mnogo veći doprinos, su u nezavidnom položaju, ali bi, po mišljenju dr Đuragić, učešće države trebalo da bude veće, da stimuliše i naučne radnike, kao i ljude iz privrede da koriste znanja iz naučnog Instituta.

- Treba uputiti poruku državi i njenoj strategiji razvoja da smo mi pre svega poljoprivredna zemlja sa izuzetnim prirodnim resursima za razvoj poljoprivrede i prehrambene industriji. Odgovarajućim politikom Srbija bi mogla postati lider proizvodnje hrane u regionu jer ima sve preduslove koji do sada nisu iskorišćeni na pravi način. Institut daje sve od sebe, ali mu je potrebna podrška nadležnih institucija. Trenutni trend, dolazak stranih kompanija u Srbiju sa definisanim pravcima istraživanja, sopstvenim servisima koji im pružaju podršku u razvoju novih proizvoda, u razvoju novih tehnologija, ne daje prostor Institutu i sličnim institucijama, da učestvuju u njihovom razvoju, što ne znači da to ne može da se promeni. Međutim, generalna

strategija FINS-a je da se više angažuje u privredi Srbije, da pomogne domaćim poljoprivrednicima, vlasnicima malih i srednjih preduzeća, jer poljoprivreda je prioritet u Srbiji. U našoj zemlji ima dosta poljoprivrednih gazdinstava, malih preduzeća koja se bave preradom poljoprivrednih ili tradicionalnih proizvoda, mesnih i mlečnih prerađevina, gde bi Institut mogao da proširi svoju delatnost, koju delom već sprovodi u saradnji sa Pokrajinskim sekretarijatom za poljoprivredu preko određenih projekata stimulišući razvoj malih i srednjih preduzeća u oblasti poljoprivrede.

Već dugi niz godina FINS poštuje tradiciju organizovanja kongresa, savetovanja u oblasti tehnologije proizvodnje hrane i hrane za životinje. I ove godine u oktobru biće organizovan kongres međunarodnog karaktera sa učešćem eminentnih naučnika iz Srbije, Evrope i sveta.

- Na ovim kongresima se trudimo da promovišemo naučno-istraživački rad, saradnju sa privredom, svaki put je unapređujući. Ove godine nas čeka i novi projektni ciklus, pa se malo više angažujemo oko toga, i nadamo se uspehu kao u prethodnom projektnom ciklusu i da ćemo dobiti počena sredstava za istraživanja. Institut je dugi niz godina uključen u međunarodne naučne projekte. FINS je izabran za koordinatora projekta "Inovativni ciklus razvoja prehrambenih proizvoda: Okvir za unapređenje istraživačke izvrsnosti - FOODstars", koji je zvanično počeo 1. decembra 2015., a trajaće do 2018. godine, iz programa HORIZONTI 2020, a partneri na projektu su Irski razvojni institut u oblasti hrane i poljoprivrede - Teagasc - Agriculture and Food Development Authority i Univerzitet u Bolonji (Italija). Početkom godine raspisani su programi Fonda za projekte Dunavske regije, zatim ADRION Programme, u kojem preko učešća imaju zemlje u oblasti Jadranskog mora. Institut je aplicirao sa dva programa i u isčekivanju je rezultata. U planu su aplikacije i na IPA projekti sa Hrvatskom i Mađarskom. Svugde gde nam se pruži mogućnost mi nastojimo da je iskoristimo, uz napomenu da nije ni malo lako dobiti projekat iz HORIZONT 2020, gde je velika konkurencija, gde učestvuju veliki evropski instituti koji imaju i tradiciju, i znanje, opremu daleko i bolju od nas, ali mi se trudimo da trčimo „rame uz rame“ sa najboljima – izjavila je na kraju dr Olivera Đuragić.

Jedan od aspekata rada Instituta je i neposredan rad sa poljoprivrednicima. Ljudi traže razgovor, savete i vrlo često ne znaju kome mogu. gde da se obrate da bi došli do potrebnih informacija i znanja. A upravo Institut i zaposleni na njemu se trude da se približe i pomognu onima kojima je pomoć potrebna. Pre dve godine, uz finansijsku pomoć Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, rađena je edukacija poljoprivrednih proizvođača na temu „Mikotoksini u lancu hrane“, što je bio gorući problem 2012. godine. Odabrane su određene opštine za koje je procenjeno da bi bile interesantne, a Institut je pružio adekvatna znanja i pomoć. Dr Olivera Đuragić kaže da je Institut spreman da „pokrije“ i druge teme vezane za lanac hrane, i u tom smislu promovise svoj rad i vrlo često njegovi predavači daju savete i pomažu ljudima bez ikakve nadoknade, grade poverenje koje će se kad-tad isplatiti.